

1 Resol les equacions següents en el conjunt dels nombres complexos

$$x^2 + 2x + 2 = 0$$

$$x = \frac{-2 \pm \sqrt{4-8}}{2} = \frac{-2 \pm \sqrt{-4}}{2} = \frac{-2 \pm 2i}{2} = \begin{cases} -1+i \\ -1-i \end{cases}$$

$$x^2 - 3x + 6 = 0$$

$$x = \frac{3 \pm \sqrt{9-24}}{2} = \frac{3 \pm \sqrt{-15}}{2} = \frac{3 \pm \sqrt{15}i}{2} = \begin{cases} \frac{3 + \sqrt{15}i}{2} \\ \frac{3 - \sqrt{15}i}{2} \end{cases}$$

$$x^2 + 25 = 0$$

$$x^2 = -25 \Rightarrow x = \sqrt{-25} = \sqrt{25}i = \begin{cases} 5i \\ -5i \end{cases}$$

2 Donats els nombres complexos $z_1 = 2 + (3 + p)i$ i $z_2 = -5 + 4i$, troba el valor de p sabent que la suma $z_1 + z_2$ és un nombre real.

Si la suma és un nombre real, la part imaginària ha de ser zero. Calculem la suma

$$z_1 + z_2 = 2 + (3 + p)i - 5 + 4i = -3 + (3 + p + 4)i$$

$$\text{Si ha de ser } 3 + p + 4 = 0 \Rightarrow p = -7$$

3 Calcula

$$\left(\frac{1}{3} + 3i\right) - (3 - i) + (2 - 5i) = \left(\frac{1}{3} - 3 + 2\right) + (3 + 1 - 5)i = -\frac{2}{3} - i$$

$$10i - [(1 + i) - (-3 + 4i)] = 10i - (-3 + 4i) = 3 + 6i$$

4 Comprova amb un exemple que quan se suma i quan es multiplica un nombre complex pel seu conjugat s'obté un nombre real

Fem-ho en general. Un nombre complex és de la forma $a+bi$, i el seu conjugat $a-bi$.

Si calculem la suma serà

$$(a + bi) + (a - bi) = 2a$$

que no té part imaginària, aleshores és un real. Si els multipliquem

$$(a + bi) \cdot (a - bi) = a^2 - b^2i^2 = a^2 + b^2$$

que també és un real

6 Calcula en forma binòmica

$$(2 - i)^2 = 2^2 - 4i + i^2 = 4 - 4i - 1 = 3 - 4i$$

$$(-2 - 3i)^2 = (-2)^2 + 12i + (-3i)^2 = 4 + 12i + 9i^2 = 4 + 12i - 9 = -5 + 12i$$

$$(-1 - i)^2 = (-1)^2 + 2i + (-i)^2 = 1 + 2i - 1 = 2i$$

7 Efectua les operacions del numerador i del denominador en les expressions fraccionàries següents i després calcula'n el quocient

$$\frac{(4+7i)+(1-i)(2-i)}{(5+i)^2} = \frac{(4+7i)+(1-3i)}{24+10i} = \frac{5+4i}{24+10i}$$

per calcular el quocient multipliquem i dividim pel complex conjugat del denominador

$$\frac{5+4i}{24+10i} \cdot \frac{24-10i}{24-10i} = \frac{160+46i}{676} = \frac{40}{169} + \frac{23}{338}i$$

$$\frac{10 - [(1-4i) - (2-3i)]}{3i + (2+\sqrt{3}i) \cdot (2-\sqrt{3}i)} = \frac{11+i}{3i+(4+3)} = \frac{11+i}{7+3i}$$

calculem el quocient com en el cas anterior

$$\frac{11+i}{7+3i} \cdot \frac{7-3i}{7-3i} = \frac{80-26i}{49+9} = \frac{80+26i}{58} = \frac{40}{29} - \frac{13}{29}i$$

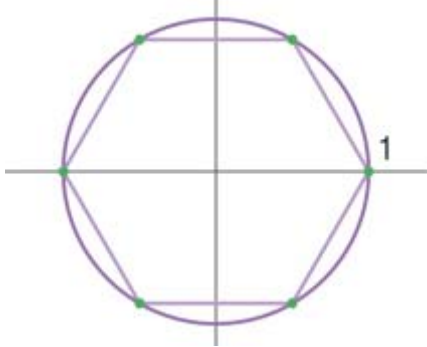
8 Demuestra que si z és un nombre complex, el quocient $\frac{z-\bar{z}}{z+\bar{z}}$, en que $\bar{z}$ és el conjugat de z , és sempre un complex imaginari pur

Si $z = a + bi$ serà el seu conjugat $\bar{z} = a - bi$. Calculem

$$\frac{z-\bar{z}}{z+\bar{z}} = \frac{a+bi-(a-bi)}{a+bi+a+bi} = \frac{2bi}{2a} = \frac{b}{a}i$$

que és un imaginari pur.

9 Escriu en forma polar els nombres complexos que tenen per afixos els vèrtexs de l'hexàgon regular de la figura

Tots ells tenen mòdul 1 i argument múltiple de 60° , són

$$1_{60}, 1_{120}, 1_{180}, 1_{240} \text{ i } 1_{300}$$

11 Donat el nombre complex 1_{60} , escriu-lo en forma binòmica. Troba'n l'oposat, el conjugat i l'invers

La part real és $1 \cdot \cos 60 = \frac{1}{2}$ i la part imaginària $1 \cdot \sin 60 = \frac{\sqrt{3}}{2}$. En forma binòmica

$$\text{és } \left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \right), \text{ l'oposat } \left(-\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i \right), \text{ el conjugat } \left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i \right)$$

L'invers serà el resultat de $\frac{1}{\left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i\right)}$. Calculem el quocient multiplicant i dividint

pel conjugat

$$\frac{1}{\left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i\right)} \cdot \frac{\left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i\right)}{\left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i\right)} = \frac{\left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i\right)}{\frac{1}{4} - \frac{3}{4}i^2} = \frac{\left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i\right)}{1} = \left(\frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i\right)$$

12 Calcula $\left(\frac{1-i}{1+i}\right)^6$. Calcula primer la divisió i després la potència

La divisió és

$$\left(\frac{1-i}{1+i}\right) \cdot \left(\frac{1-i}{1-i}\right) = \frac{1-2i+i^2}{1-i^2} = \frac{-2i}{2} = -i$$

i la potència

$$(-i)^6 = i^6 = i^2 = -1$$

13 Comprova que la suma de les arrels vuitenes de la unitat dóna com a resultat zero

Primer calculem les arrels vuitenes de la unitat. El mòdul és $\sqrt[8]{1} = 1$ i els arguments $\frac{0+360k}{8}$; $k = 0,1,\dots,7$ que són 0, 45, 90, 135, 180, 225, 270 i 315.

Transformem els complexos en forma polar a binòmica

$$1_0 = 1$$

$$1_{45} = \frac{1}{\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{2}}i$$

$$1_{90} = i$$

$$1_{135} = -\frac{1}{\sqrt{2}} + \frac{1}{\sqrt{2}}i$$

$$1_{180} = -1$$

$$1_{225} = -\frac{1}{\sqrt{2}} - \frac{1}{\sqrt{2}}i$$

$$1_{270} = -i$$

$$1_{315} = \frac{1}{\sqrt{2}} - \frac{1}{\sqrt{2}}i$$

Si sumem tots els complexos el resultat és zero.

15 Determina el valor de la suma

$$1 + i + i^2 + i^3 + \dots + i^{125}$$

Formem el grup $i + i^2 + i^3 + i^4 = i - 1 - i + 1 = 0$ que suma zero. A les 125 potències de i hi ha 31 grups d'aquests quatre elements i 1 més. Aleshores
 $1 + i + i^2 + i^3 + \dots + i^{125} = 1 + i^{125} = 1 + i$

16. Expressa en forma binòmica el resultat de la divisió $6_{120} : 3_{30}$

Fent la divisió en forma polar $6_{120} : 3_{30} = 2_{90}$ i escrivint el resultat en forma binòmica
 $2_{90} \rightarrow 2i$

17 Calcula el mòdul i l'argument de la tercera potència de $\sqrt{3} + i$

$$(\sqrt{3} + i)^3 = (\sqrt{3})^3 + 3 \cdot 3i + 3\sqrt{3} i^2 + i^3 = 3\sqrt{3} - 3\sqrt{3} + 9i - i = 8i$$

Aleshores el mòdul és 8 i l'argument 90, ja que és un imaginari pur
 Si primer calculem el complex en forma polar

$$\sqrt{3} + i \rightarrow r = 2 \quad \tan \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}} \Rightarrow \alpha = 30^\circ$$

en forma polar 2_{30} , si calculem la tercera potència

$$(2_{30})^3 = 2^3_{3 \cdot 30} = 8_{90}$$

18 Troba les arrels quartes de $z = 8 + 8\sqrt{3}i$

Passem a forma polar. El mòdul és $r = \sqrt{64 + 64 \cdot 3} = \sqrt{4 \cdot 64} = 2 \cdot 8 = 16$. Calculem l'argument

$$\tan \alpha = \frac{8\sqrt{3}}{8} = \sqrt{3} \Rightarrow \alpha = 60^\circ$$

Les arrels quartes tenen de mòdul $\sqrt[4]{16} = 2$

i d'arguments

$$\frac{60 + 360 \cdot k}{4} \quad k=0,1,2,3$$

$$2_{15}, 2_{105}, 2_{195}, 2_{285}$$

21 Troba les arrels cúbiques de -27 . Comprova que una d'aquestes arrels és el nombre real -3

El nombre -27 en forma polar té mòdul 27 i argument 180° (és un real negatiu).

Les seves arrels cúbiques tenen de mòdul $\sqrt[3]{27} = 3$ i els arguments

$$\frac{180 + 360k}{3}, \quad k = 0,1,2$$

són 60° , 180° i 300° . El complex 3_{180} és el real -3